

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ПІДГОТОВКА ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНА

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

Силабус освітнього компонента ПІДГОТОВКА ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНА підготовки бакалавра у галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво та торгівля за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробники: Павлов К.В., професор кафедри економіки і торгівлі, д.е.н.; Бортнік С.М., доцент кафедри економіки і торгівлі, к.е.н.; Данилюк Т.І., доцент кафедри економіки і торгівлі, к.е.н.; Шостак Л.В., доцент кафедри економіки і торгівлі, к.е.н. .

Силабус погоджено:

Гарант освітньо-професійної
програми

Світлана БОРТНІК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі

Протокол 5 від 19.12.2024 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

© Павлов К.В.,
© Бортнік С.М.,
© Данилюк Т.І.,
© Шостак Л.В.,
2024 р.

І. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво та торгівля Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Бакалавр	нормативний
Кількість годин/кредитів ECTS 30/1		Рік навчання 4
		Семестр 8
		Лекції 0 год.
		Практичні (семінарські) 0 год Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 28 годин
		Консультації 2 годин
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

ІІ. Інформація про викладача (-ів)

Павлов Костянтин Володимирович
 Науковий ступінь – доктор економічних наук
 Вчене звання – професор
 Посада – професор кафедри економіки і торгівлі
 Контактна інформація:
 Телефон 0972830808
 Електронна пошта: pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Бортнік Світлана Миколаївна
 Науковий ступінь – кандидат економічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри економіки і торгівлі
 Контактна інформація:
 Телефон 0953267477
 Електронна пошта: Bortnik.Svetlana@vnu.edu.ua

Данилюк Тетяна Іллівна.
 Науковий ступінь – кандидат економічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри економіки і торгівлі
 Контактна інформація:
 Телефон 0997395837
 Електронна пошта: Danyluk.Tatiana@vnu.edu.ua

ПІБ – Шостак Людмила Василівна
 Науковий ступінь – кандидат економічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри економіки і торгівлі
 Контактна інформація:
 Телефон: 050-378-48-82

Електронна пошта: Shostak.Lyudmyla@vnu.edu.ua

Розклад занять розміщено на <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=7000>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Атестаційний екзамєн є підсумковою формою контролю рівня теоретичних і практичних знань здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр, а також їх готовності до реалізації професійних функцій фахівця з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня загальних і фахових компетентностей випускників, а також програмних результатів навчання, передбачених відповідним рівнем національної рамки кваліфікацій і освітньою програмою підготовки фахівців за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля. Силабус розроблено з урахуванням Положення про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти (наказ № 302-з від 29.08.2024 р. <https://is.gd/DCL8dQ>).

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента є комплексна перевірка та оцінка рівня сформованості у здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр предметно-фахових компетентностей: комунікативної, соціокультурної та професійної шляхом демонстрації набутих ними теоретичних знань, практичних навичок та вмінь; встановлення відповідності їхнього кваліфікаційного рівня вимогам стандарту вищої освіти, освітньої програми, навчального плану і програмі підготовки; визначення рівня готовності випускників до здійснення професійних функцій.

До проходження атестації здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр допускаються студенти, які виконали вимоги навчального плану. На атестаційному екзамєні здобувачі вищої освіти мають обов'язково дотримуватися доктрини академічної доброчесності, що передбачено Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, затвердженого рішенням Вченої ради Волинського національного університету імені Лесі Українки від 25 травня 2023 року, протокол № 7 (<https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

3. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетенції

ЗК-1. Здатність до абстрактного аналізу та синтезу.

ЗК-2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК-10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК-13. Здатність виявляти знання та розуміння основ функціонування сучасної економіки на мікро- та макrorівні.

Спеціальні компетенції

ФК-1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК-2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК-9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК-11. Здатність керувати організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН-2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН-11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці

ПРН-21. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

5. Структура освітнього компонента

Атестаційний екзамен для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр складається з письмової і усної частин і загалом включає три етапи, які мають на меті перевірку рівня сформованості у здобувача знань та умінь відповідно до спеціалізації.

Етап	Завдання	Самостійна робота	Консультації
Етап 1. Письмова частина (тестові завдання)	Завдання 1. Тести: 1. 2. ... 30.	10	0,5
Етап 2. Письмова частина (розв'язування задач)	Завдання 2. Задача	8	0,5
Етап 3. Усна частина	Завдання 3. Теоретичні питання	10	1
Разом		28	2

Екзаменаційні завдання, що виносяться на атестаційний екзамен, охоплюють питання з таких освітніх компонентів: ОК «Економіка підприємства», ОК «Підприємництво і бізнес-культура», ОК «Планування та контроль в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності», ОК «Економіка і організація торгівлі», ОК «Організаційне проектування підприємницьких, торговельних та біржових структур».

Для складання екзамена здобувачі вищої освіти повинні знати теоретичний матеріал з найважливіших питань освітніх компонентів, які виносяться на екзамен.

Питання з ОК «Економіка підприємства»:

1. Види промислових підприємств, їх класифікація. Види об'єднань підприємств.
2. Економічний зміст, функції і види цін.
3. Зміст, види та показники використання основних фондів.
4. Зовнішнє макросередовище функціонування підприємства.
5. Класифікація витрат і структура собівартості.
6. Методи визначення виробничої потужності і фактори, що на неї впливають.
7. Методика розрахунку показників ефективності використання оборотних коштів.
8. Організаційні структури управління підприємством.
9. Поняття інвестиції, її види та характеристика.
10. Поняття, класифікація, структура основних фондів і їх розширене відтворення.
11. Поняття, матеріальний склад і структура оборотних фондів підприємства.
12. Продуктивність праці та показники її оцінки.

Питання з ОК «Підприємництво і бізнес-культура»:

1. Поняття та зміст підприємництва. Види підприємницької діяльності.
2. Обмеження підприємницької діяльності. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності.

3. Передумови підприємництва та елементи підприємницького середовища.
4. Технологія створення власної справи.
5. Державна реєстрація підприємницької діяльності.
6. Розробка стратегії та бізнес-планування підприємницької діяльності.
7. Зарубіжний досвід формування бізнес-культури підприємництва.
8. Мотивація підприємницької діяльності.
9. Риси характеру підприємця. Здатність підприємця до ризику.
10. Культура та етика підприємницької діяльності.

Питання з ОК «Планування та контроль в підприємницькій, торгівельній та біржовій діяльності»:

1. Процес планування та вибір рішень. Формування системи планування на підприємстві
2. Методи планування
3. Критерії вибору постачальників матеріальних ресурсів та планування їх поставок
4. Системи управління запасами
5. Зміст і порядок планування персоналу
6. Планування продуктивності праці
7. Планування оплати праці
8. Зміст і завдання фінансового плану. Фінансова стратегія підприємства
9. Види і методика розрахунку виробничої потужності підприємства та рівня її використання.
10. Стратегічне планування на підприємстві

Питання з ОК «Економіка і організація торгівлі»:

1. Місце торгівлі в економічній системі та її функції.
2. Сутність та функції оптової торгівлі.
3. Види оптових підприємств. Класифікація оптових торговельних підприємств.
4. Роль, функції та класифікація оптових посередників.
5. Роль та функції складів в процесі товарного обігу. Розміщення товарних складів.
6. Сутність та функції роздрібною торгівлі
7. Види та класифікація торговельних об'єктів .
8. Поняття торговельного підприємства, його ознаки.
9. Форми та методи товаропостачання.
10. Шляхи подолання негативних явищ у торговельному підприємстві, спричинених воєнною агресією.

Питання з ОК «Організаційне проектування підприємницьких, торгівельних та біржових структур»:

1. Організація: сутність, властивості та розвиток
2. Підходи до організаційного проектування.
3. Принципи побудови організаційних структур управління.
4. Етапи проектування організаційних структур.
5. Типи організаційних структур управління підприємством.
6. Методи, принципи та ефективність оргпроекування виробничих систем
7. Організаційне проектування малого бізнесу
8. Типи організаційних структур малого підприємства.
9. Оцінка ефективності організаційних структур управління підприємством
10. Показники оцінки ефективності організаційних структур управління.

IV. Політика оцінювання

Процедура атестаційного екзамену регламентується Положення про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти (наказ № 220-з від 29.06.2022 р.).

VI. Шкала оцінювання

Підсумкова оцінка за атестаційний екзаме́н становить сумарну кількість балів, отриманих здобувачем освіти за виконання усіх завдань екзаме́на.

Розподіл балів

Етап 1	Завдання 1	60
Етап 2	Завдання 2	10
Етап 3	Завдання 3	30
Разом		100

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Відмінно (5, A, 90–100 балів) – глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому здобувач освіти легко орієнтується, володіння понятійним апаратом, уміння пов'язувати теорію з практикою, вирішення практичного завдання, вміння висловлювати та обґрунтовувати свої судження.

Добре (4, B, C, 75–89 балів) – повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним матеріалом, орієнтування у вивченому матеріалі свідоме використання знань для вирішення практичних задач.

Задовільно (3, D, E, 60–74 балів) – знання і розуміння основних положень навчального матеріалу.

Незадовільно (2, Fx, 0–59 балів) – здобувач вищої освіти має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, демонструє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відсутня відповідь.

VII. Рекомендована література

Література з ОК Економіка підприємства:

1. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.

1. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л. Г. Липич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. URL: <https://is.gd/Uzd35o>

2. Економіка підприємства: Навчальний посібник / С.М. Рогач, Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк та ін. 2-ге вид. Київ : «ЦП «КОМПРИНТ»». 2018. 392 с.

3. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. 3-є вид., перероб. та доп. К. : КНЕУ, 2016. 528 с.

4. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. Ч. 1 / А. А. Мазаракі, Г.В.Блакита, Г.В.Ситник та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. 432 с.

5. Економіка підприємства: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. Київ: В-во Університетська книга, 2023. 874 с.

6. Суліма Н.М., Степасюк Л.М., Величко О.В. Економіка і фінанси підприємства: Підручник. К. «ЦП «КОМПРИНТ»». 2020. 466 с.

7. Рогач С.М., Мірзоева Т.В., Степасюк Л.М., Томашевська О.А. Економіка аграрних підприємств. Навч. посібник. Київ. ЦП «Компринт». 2020. 480 с.

Література з ОК «Підприємництво і бізнес-культура»:

1. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. Основи підприємництва / За заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир: ЖДТУ, 2019. 493 с.
2. Бойко М.Д. Правове регулювання підприємництва в Україні: навч.-практ. посібник. Київ: Атіка Київ, 2019. 712 с.
3. Висоцький А.А. Малий бізнес. Велика гра. Київ: Visotsky Consulting, 2020. 221 с.
4. Гой І.В., Смелянська Т.М. Підприємництво: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 368 с.
5. Добрава Н. В., Осипова М. М. Основи бізнесу: навч. посібн. Одеса, 2018. 305 с.
6. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник. Київ: ЦУЛ, 2019. 728 с.
7. Панченко С.В., Дикань В.Л., Шраменко О.В. Підприємництво: підручник. Харків: УкрДУЗТ, 2018. 241 с.
8. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: Навчальний посібник / Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. 280 с.
9. Педько А.Б. Основи підприємництва і бізнес-культури: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2020. 168 с
10. Сотник І.М., Таранюк Л.М. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник. Київ: Університетська книга, 2018. 572 с.

Література з ОК «Планування та контроль в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності»:

1. Бортнік С. М. Інноваційне та соціальне підприємництво: курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», галузі знань 07 управління та адміністрування. Луцьк: 2022. 220 с.
2. Бортнік С.М. Планування та контроль в підприємницькій та торговельній діяльності. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів освіти для підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 076 Підприємництво та торгівля освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова діяльність / Світлана Миколаївна Бортнік. Луцьк: 2024. 168 с.
3. Бортнік С. М.Планування і контроль в підприємницькій діяльності: курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійних програм «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Економіка підприємства» галузі знань – 07 управління та адміністрування. Луцьк: 2021. 132 с.
4. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 260 с.
5. Михайленко О. Ф. Планування та контроль на підприємстві : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2014. 464 с.
6. 10 найкращих програм для планування роздрібної торгівлі у 2023 році URL: <https://gmdhsoftware.com/ua/retail-planning-software/>

Література з ОК «Економіка і організація торгівлі»:

1. Апопій В. В., Міщук І. П. Теорія та практика торговельного обслуговування: навч. посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с
2. Балджи М. Д., Однолько В. О. Економіка та організація торгівлі: навчальний посібник. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2021. 344 с. URL: <https://is.gd/Y8pMLP>
3. Болтянська Л.О., Ю.О.Прус, М.А.Терещенко Економіка та організація торгівлі: курс лекцій / Л.О. Болтянська, Ю.О.Прус, М.А.Терещенко. Мелітополь: Люкс, 2021. 162 с. <https://is.gd/MLGFSN>
4. Балджи М.Д., Допіра І.А., Однолько В.О. Економіка та організація торгівлі : навч.посібн. Київ : Кондор-видавництво, 2017. URL.: 368chttp:// dspace.oneu.edu.ua /jspui/bitstream/96.pdf

5. Балджи М. Д., Доброва Н. В., Однолько В. О., Осипова М. М. Торговельне підприємництво : навч. посібн. Київ: Кондор-видавництво, 2017. 112 с.

6. Лялюк А. М. Економіка та організація торгівлі: конспект лекцій Луцьк : Вид-во ВежаДрук, 2020. 160 с.

7. Лялюк А.М. Економіка та організація торгівлі: методичні вказівки. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волиньенергософт», 2020. 97 с 3. Лялюк А. М. Економіка і організація торгівлі : методичні рекомендації до самостійної роботи. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волиньенергософт», 2023. 98 с.

8. Міщук І. П., Міценко Н. Г., Фролова Л. В. Торговельне підприємництво: підручник [за ред. д. е. н., проф. Л. В. Фролової]. Одеса: Бондаренко М. О., 2018. 640 с.

Література з ОК «Організаційне проектування підприємницьких, торговельних та біржових структур»:

1. Блага Н. В. Управління проектами : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.

2. Данилюк Т. І. Організаційне проектування підприємства : конспект лекцій. Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки, 2017. 84 с.

3. Ноздріна Л.В., Ящук В.І., Полотай О.І. Управління проектами: підручник. Київ: Центр навчальної літератури. 2020. 432с

4. Шкробот М.В., Салоїд С.В. Організаційне проектування: конспект лекцій : навч. посіб. для студ. / КПІ ім. Ігоря Сікорського. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 166 с.